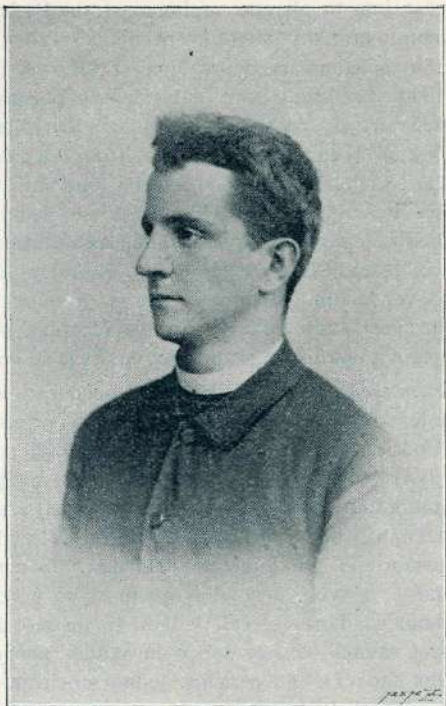

Razne stvari.

Anton Medved.

korenino vsemu hudemu in vso družbo osnoval na tako zvani družabni pogodbi: ljudje, ki so se iz polživalskega stanja povzdignili do uma, so sklenili, da se vsak nekoliko odreče svoji osebni svobodi v prid skupnemu varstvu; to je postanek države; vladarje „ljudska volja“ voli torej jih tudi odstavlja; država čuvaj svobodo in enakost; religija je potrebna. Komunist Brissot de Varville je videl v nerazrušni zakonski zvezi krivico. V francoski revoluciji so bili najodločnejši komunisti sansculotti.

Ker je že letos „Dom in svet“ seznanil čitatelje s poglavitnimi francoskimi socialisti, omenjamo samo še imena Saint Just, Babeuf, St. Simon, Bazard, Enfantin, Fourier. Z besedo in dejanjem so pripravljali tla silovitemu gibanju, katero se je razširilo čez celo Evropo.

Nadaljujmo po tem kratkem pregledu svoje opazovanje! Možje, katerih nazore bomo sedaj opisali, spadajo že v novo dobo. Njih spisi so v rokah ljudskih voditeljev, njihov vzgled je še živ.

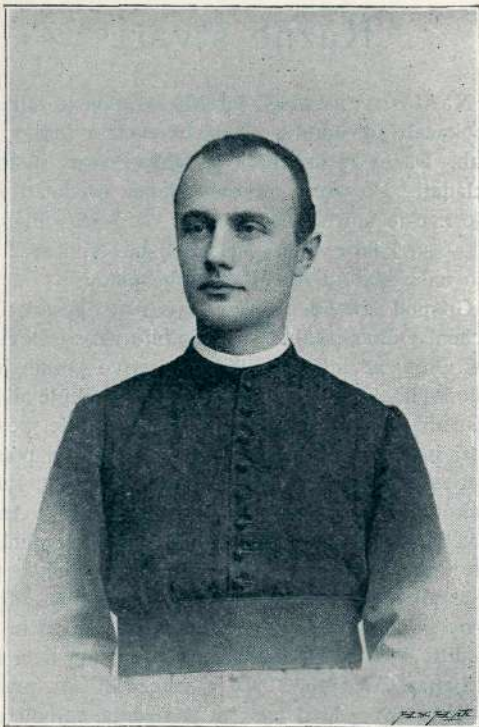
(Dalje.)

Naši sotrudniki. Izrekla se nam je želja, da bi pokazali sotrudnike „Dom in svet“-a tudi v podobah. Da to za urednika ni lahka stvar, ni treba razkladati. Po sreči moremo danes predočiti štiri svoje zveste sotrudnike, kateri — čeprav niso jedini — so kakor stebri našega lista. Njih srce poznajo naši čitatelji dovolj iz njih spisov.

Gospod *Anton Medved* je naš pesnik kat' exochén. Odkar izhaja list, ni je bilo skoro številke, da bi v njej ne bilo vsaj jedne njegove pesmi. Jako je plodovit. A s tem ni rečeno, da pesnikuje ali površno ali za silo, nikakor: marveč on je pesnik „skozi in skozi“. Rečemo lahko, da mu je poezija ves njegov svet. Ni mnogo takih pesnikov, kateri bi tako intenzivno živeli poeziji, kakor gosp. Anton Medved. Iz tega lahko umevamo njegov živahni, za razne vtiske silno sprejemljivi značaj. Pesniško svojo moč je pokazal tudi v dramatiki: 1. v tragediji „Viljem Ostrovrhar“ (1894), 2. v drami „Zarja slave“ in 3. v tragediji „Zarja življenja“, kateri obe sta dela igre „Kacijanar“ (1. 1895.) in 4. v tragediji „Za pravdo in srcé“ (1896). Med temi je poslednja najboljše in zares krasno dramatično delo, ki bi na odru brez dvoma vrlo uspevalo. Zakaj našinci bolj ne priznavajo zaslug našega pesnika, je znano dovolj. Strankarstvo je odločilno tudi pri ocenjanju pesnikov. Medved je duhovnik, ki neče peti strankarsko, brezbožno in nasladno, zato pri nekaternikih nima veljave.

Ivo Trošt.

Janko Barlè.

A tembolj ga cenimo mi in mu želimo, da bi kot katoliški pesnik in značajan duhovnik dolgo deloval za slovensko pesništvo. Mlad je še. Rodil se je v Kamniku dné 19. vel. travna l. 1869., bil posvečen v mašnika dné 23. mal. srp. l. 1892. in je sedaj kapelan v Bistrici, v prelepem pesniškem Bohinju.

Ivo Trošt. Evo ga — našega nekdanjega Dobrávca! Vsak poznavalec našega novejšega slovstva vé, da je Dobrávec jako delaven pisatelj, ker ga je srečaval sedaj v listih, sedaj pri „Slov. Matici“, sedaj pri „Družbi sv. Mohorja“. A kljub temu je pravi „Dom in svet“-ovec z glavo in s srcem. In prava „notranjska kri“, ki se ogreva le ob svojem Nanosu, ki živi le v onih notranjskih trgih in mestih posebnega značaja! Pa pozna tudi Notranjce kakor malokdo. Res se opaža v povestih našega pisatelja neka podobnost, a upati je, da mu bodočnost razširi obzorje in tudi povestim dá več raznovrstnosti. Saj je še mlad. Rodil se je l. 1865., dovršil pripravnico v Kopru in sedaj učiteljuje že mnogo let v srečnem domačem krogu v Razdrtem prav pod Nanosom. V peresu je ves živahen, v življenju pa ga diči lepa skromnost. Kak drug mož njegovih zmožnostij in zaslug, pa z večjo vsiljivostjo bi bil že davno kaka čislana glava v dobro plačani službi.

Gospod *Janko Barlè* je bil med prvimi sotrudniki našega lista; med letošnjimi spisi jih je že precèj iz njegovega peresa. On je rojen pisatelj: kar

pové, vse ima to ali ono zanimivo stran. Pa je tudi jako mnogostranski: nekoliko pesnika, živahen pripovednik, posebno ga zanima malomestno življenje in življenje na deželi, vnet nabiralec in poznavalec narodnega blaga, pa tudi zgodovinar. Kot dijak je prišel v Zagreb, tam študiral gimnazijo in bogoslovje, malo časa kapelanoval v Garešnici v Slavoniji, nato je prišel v škofijsko kancelijo, kjer še sedaj deluje. Dasi se je namenil opisati zgodovino zagrebških župnij in je tudi izdal že zgodovino župnije svetega Marka, vendar je bil in je v prvi vrsti slovenski pisatelj, zvest svoji materi. Ker je še mlad, pričakuje njegova domovina po pravici od njega še veliko.

Frančišek Jaklič. Prijatelji našega lista so v poslednjem času pogrešali priljubljenega pripovednika: Podgoričana. Kakor gredó dandanes skoro vsi naši boljši slovstveniki ali na politično ali na socialno polje, tako tudi naš Podgoričan. Kot učitelj v svoji domači župniji dobrepoljski je vstrajno deloval, da se je ustanovila posojilnica in zadruga; ob tem pa je — žal — rjavelo pero. Pa to mu ne bo v škodo. Zopet smo ga danes srečali v listu in upamo, da se bo odslej ravnal — kot dober in vesten gospodar s svojimi darovi — po pravilu: Jedno storiti in drugega ne opustiti! Podgoričan je naše gore list, živi in dela za ljudstvo. Vrh tega je rojen pripovednik. Ker je še mlad (rojen je l. 1868.), smemo od njega pričakovati najboljših plodov v prosep naših pripovedni književnosti.

Fr. Jaklič (Podgoričan).